

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRASTIS

The PEOPLE'S VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, 160 Claremont St., Toronto 3, Ontario
Authorized as Second Class Mail, Post Office Department, Ottawa
and for Payment of Postage in Cash

Kaina 10 ct.

Nr. 32

Penktadienis, Rugpjūčio (August) 20, 1965, Toronto, Ontario

METAI XXXIV

Negrų Riaušės Los Angeles Mieste Buvo Paskmė Tenai Esančių Gyvenimo Sąlygų

LOS ANGELES, Cal. — Čia negrų distrikte įvyko baisios riaušės, 22 asmenys žuvo, 762 buvo sužeisti, 2,334 suareštuoti, o materialiniai nuostoliai sieksia artai \$200,000,000. Vien gaisrai padarę nuostolių už \$175,000,000.

Užmuštų tarpe tikrai 4 baltieji, visi kiti negrai.

Riaušės prasidėjo dėl mažmožio, bet greitai išsiplėtė į didžiausią ugnį. Buvo pašaukta 15 tūkstančių nacionalių gvardsmenų. Policija negalėjo nieko padaryti. Jauni negrai, užsidedę neapykanta, siautėjo padegdami parduotuves, plėšdami jas. Daug kur buvo panaudotos taip vadinamos "kokteil" bombos padegimui parduotuvių.

Riaušės Los Angeles mieste nebuvo kieno nors suorganizuotos. Negrų teisių gynimo lyderiai nepritaria tokiems išsiveržimams. Faktiniai, tokie išsiveržimai kenkia tam judėjimui. Šios riaušės, kaip ir kituose miestuose, buvo pasėkmė gyvenimo sąlygų.

Negrai sukimšti į prasčiausį distriktą. Jų pajamos tesudaro 60 procentų baltųjų pajamų. Daugelis jaunų negrų yra bedarbiai. Kur skurdas, ten sykiu ir stoka apšvietos, supratimo. Reikėjo tikrai kibirkšties, kad užsižiebtų jų nepasitenkinimas gyvenimu į didelį gaisrą.

Policija ir kareiviai, be abejonės, paėmė viršų. Nusikaltusieji bus nubausti. Bet klausimas stovi, ar baltieji susipras, pamatys, kad jie daugiausia

Ir Popiežius Ragina Uždrausti A-Ginklus

ROMA. — Dvidešimties metų sukaktyje nuo Jungtinių Valstijų numetimo atominių bombų į Japonijos miestus, popiežius Povilas VI-sis pasakė: "Jau daug kartų mano pirmtakūnas ir aš raginame valstybių vadus uždrausti atominius ginklus... Šiandien aš tą pakartuju".

Popiežius sakė, kad jis meldžiasi už tai, kad atominiai ginklai nesuardytų taikos, nepanaikintų mokslų atsiekimų ir, galų gale, žmonių gyvenimo žemėje.

kalti už sąlygas, kurios priveda prie tokių riaušių?

Praėjo virš 100 metų nuo to laiko, kada prezidentas Linkolnas oficialiai panaikino vergiją, bet gyvenime ta vergija palaikoma ir šiandien.

Riaušės Los Angeles mieste, kaip ir visur kitur, tikrai įrodo, kaip svarbus negrų judėjimas už civilines teises. Jeigu baltieji prielankiau atsineštų į negrų reikalavimus, tokiems įvykiams būtų užkirstas kelias. Bet daug kur baltieji organizuojasi į kukluksklanus, skelbia kovą negrams, kam jie reikalauja panaikinti nežmonišką, necivilizuotą segregaciją.

Nenori, kad Skelbtų Jo Laišką Pearsonui

OTTAWA. — Kanados premjeras L. B. Pearsonas pranešė, kad prezidentas Johnsonas nenori, kad būtų paskelbtas jo laiškas, prašantis Kanadą padėti kariauti Vietname. Jis nenori, kad visai būtų liečiamas jo laiškas.

Pearsonas taipgi paaiškino, kad jis negalės skelbti ir savo atsakymo prezidentui Johnsonui, kuomet negalima skelbti Johnsono laiško.

Taigi, Kanados visuomenė nežinos, ko prašė prezidentas Johnsonas iš Kanados vyriausybės, ir ką Kanados vyriausybė pažadėjo jam.

Pearsonas stovįs už tai, kad kanadiečiai įvertintų amerikiečių pastangas Vietname, bet jis nenori, kad karas būtų plečiamas. Priešingai, jis norįs matyti karą baigtą susitarimu.

SUTIKO PAKELTI KARIŠKIAMS ALGAS

WASHINGTON. — Senatas vienbalsiai užgyrė įstatymo projektą, kad visiems Amerikos kariškiams būtų pakeltos algos, kas administracijai per metus kainuos daugiau kaip bilijonas dolerių.

Pagal įstatymą, visi karininkai ir šiaip kareiviai gaus algų pakėlimą nuo 6 iki 11 procentų. Tarnaujanti Vietname, be šio pakėlimo, papildomai, dar gaus po \$10 per mėnesį.

HEINZ DARBININKAI GRĮŽO Į DARBĄ

LEAMINGTON, Ont. — Heinz kompanijos darbininkai, kurie buvo išėję į streiką, jau grįžo į darbą. Unija pasirašė trijų metų sutartį su kompanija. Darbininkai 556 balsais prieš 187 sutartį užgyrė.

Pagal sutartį, darbininkai gaus didesnes algas. Jos per tris metus bus pakeltos 60 centų. Dabar bus pakelta 10 centų į valandą, o paskui po 12 centų į valandą. Be to, bus pridėta prie kitų mokesčių.

SUSKYLA GRAIKIJOS KARALIAUS Oponentai

Atėnai. — Vyraujanti Graikijos partija — Centre Union Party — pradėjo nesunitarti ir skilti. Atskilusieji elementai nori sugrupuoti apie save užtektinai jėgų, kad paėmus premjero vietą.

Papandreau spiriasi, kad jis būtų premjeru, bet karalius atsisako prileisti jį prie to posto.

Sakoma, kad apie 50 narių parlamento atstovų, atsikyla nuo Papandreau.

VIETNAME ŽUVO APIE 11,000

WASHINGTON. — Pagal gynybos sekr. McNamara pranešimą, Vietname per tris mėnesius — gegužį, birželį ir liepą — žuvo apie 11,000 kareivių ir partizanų.

Amerikiečių per tą laikotarpį žuvo 130, pietvietnamiečių — 31,000, Viet Cong partizanų — 7,500, nurodė sekretorius McNamara.

PIETŲ KORĖJA UŽGYRĖ SUTARTĮ

SEOUL. — Pietų Korėjos parlamentas ratifikavo taikos sutartį su Japonija.

Posėdyje nedalyvavo 60 atstovų, protestuodami prieš sutarties ratifikaciją.

Įvyko skaitlingų ir kovingų demonstracijų Pietų Korėjoje prieš šios sutarties sudarymą. Matote, japonai buvo okupavę Korėją, tad žmonės, ypač studentai, nenorėjo taikytis su Japonija.

Pietų Korėja Duosianti Vietnamui 15,000 Karių

SAIGON. — Prie to, kad Jungtinės Valstijos ketina sutraukti į Pietų Vietnamą virš 100,000 kariuomenės, Pietų Korėja atsiųsianti Pietų Vietnamui talkon 15,000 kareivių. Australija ir Naujoji Zelandija jau turi savo dalinius. Amerikiečiai prašo visų savo sąjungininkų pagalbos.

Iš to viso galima spręsti, kad Saigono jėgos visai menkai besilaiko. Partizanai neturi didesnių ginklų, bet jie daugumoje kovų laimi. Viename sektoriuje, prie pat Kambodijos, jie išlaikė apsupę Saigono kareivių būrį ilgą laiką. Amerikiečiai turėjo pribūti į pagalbą su savo vyrais ir pabūklais.

Pačiame Saigone vietkongų kovotojai buvo užpuolę Pietų Vietnamo federalės policijos centralinį štabą. Jie apšaudė sargus iš vienos mašinos, o ki-

75,000 Protestavo Prieš Jungt. Valstijas

NAGASAKI, Japonija. — Rugpjūčio 9 dieną sukako 20 metų nuo to laiko, kai Jungtinių Valstijų bombonešis numetė į šį miestą atominę bombą. Manoma, kad ji užmušė apie 90,000 žmonių ir kita tiek sužeidė.

Dabar, sukakties metu, virš 75,000 žmonių, daugumoje vietos darbininkų, protestavo prieš Jungtinių Valstijų agresyvią politiką pietryčių Azijoje, reikalavo uždrausti atominius ginklus, eiti prie nusiginklavimo ir panaikinti Jungtinių Valstijų karines bazines Japonijoje.

TSRS - TURKIJOS SANTYKIAI GERĖJA

MASKVA. — Šiuo metu Maskvoje vieši Turkijos premjeras Suat Hayri Urguplu. Turkijos ambasadoje įvyko banketas, kuriame dalyvavo ir TSRS premjeras Kosyginas. Kosyginas savo kalboje pareiškė, kad TSRS-Turkijos savitarpio santykiai gerėja ir gerės.

Kiek anksčiau abu premjerai buvo susitikę pasitarti. Agentūra TASS praneša, kad susitikimas buvęs labai draugiškas.

ta su sproginiiais paleidę tiesiai į štabą. Mašina sprogo kieme, išversdama pastato sieną. Keli policininkai buvę užmušti ir keliasdešimt sužeista. Antroji mašina vėliau buvo surasta pamesta, bet kovotojai dingo.

Padidintas amerikiečių oro jėgų dalyvavimas dažniausia sunaikina visai nekaltų žmonių kaimus, užmuša vaikus ir moteris. Girdi, kaip tu atskirsi, kuris priešas, o kuris ne. Yra net gandai pasklidę, kad amerikiečių pranešimai apie užmuštus partizanus liečia daugiausia žuvusius vietnamiečius, kurie visai nedalyvauja kovoje. Tai aukos žiauraus bombardavimo iš oro.

Saigono valdonai atėmė "ambasadoriaus" teises iš generolo Khano, kuris anksčiau buvo nukarūnuotas ir pasiūstas užsienin. Jis jau kaltinamas kaip grobikas ir sukčius. O tas sau ramiai sėdi užsienyje. Jam dolerių tur būt nepritrūks, kaip nepritrūksta Diemo švogerkai, gyvenančiai Francijoje.

Amerikiečiams daug kainuoja tas karas Vietname, bet jų orlaivininkai turi tikrą "pikniką". Jie sėja bombas ant viso Vietnamo, neišskiriant nei šiaurinio. Kol kas jiems didelio pavojaus nėra iš vietnamiečių jėgų.

Pakistanas ir Indija Kalba Apie Karą

NEW DELHI. — Indijos vyriausybės žmonės teigia, kad Pakistanas didina atakas ant Indijos postų Kašmire. Indijos vyriausybė pradeda vis dažniau kalbėti apie galimą karą tarp Pakistano ir Indijos.

Indijos vyriausybės atstovas aiškino, kad Pakistano jėgos bataliono stiprumo puolė Indijos postą artilerijos priedangoj Chambr sektoriuje. Pakistaniečiai netekę 60 vyrų užmuštais. Indijos jėgų nuostoliai buvę mažesni.

Kitą dieną ataka iš Pakistana pusės buvusi Uri sektoriuje. Dalyvavę 250 Pakistano kareivių.

Tokiai padėčiai esant, derybos dėl sudarymo taikos visai negalimos, sako Indijos lyderis.

Kelionės įspūdžiai

J. Užunaris

(Tąsa)

Nors aš nesu meno žinovas, bet gerą daiktą galima pažinti ir ne ekspertui. Žiūrėdamas studentų programos galvojau, kaip puiku būtų, kad Jungtinių Valstijų ir Kanados lietuviai galėtų pasikviesti juos. Jie suteiktų daug malonumo šio kontinento lietuviams. Aš negailėčiau \$25.00, kad dar kartą išgirdus jų daineles. Garbė Lietuvos studentams. Laimingi buvom, kuriems teko proga būti jų koncerte.

Po to sekė vaisės. Stalai buvo apdėti visokiom gerybėm, nieko netrūko, net stipresnių gėrimų. Vaisinomės, kalbėjomės ir dainavom. Su mumis buvo net ir Lietuvos prezidentas Justas Paleckis. Jis traukė dainas su mumis. Turiu pasakyti, neblogas dainininkas, nors amžiumi ne jaunas. Ilgiausių metų jam.

Aš pajuokavau, užklauskamas, ar jis nebijo čia po mišką rėkauti. Kaip prezidentui, gali būti pavojinga. O jis atsakė, kad per 25 metus niekas jo neužkabino. "Rodos", sakė jis, "niekam bloga nepadariau ir nevelinu." Atrodo puikus žmogus, visi jį myli, jokio išdidumo nepastebėjau. Ir aš Trakuose gavau nuo jo mažą dovanėlę — cigarečių pakelį. Bus ilgai atminčiai.

Atėjo laikas skirtis. Studentams ir studentėms palinkėjom sėkmės jų moksle ir gyvenime, o jie mums laimingos kelionės. Sėdom į laivą, kuris jau laukė mūsų.

Trakuose persėdom į autobusą. Prisidėjo mūsų gimines, kurie laukė mūsų, kol mes viešėjome stovykloje. Patraukėm į Vilnių, į savo viešbutį.

Einant prie pabaigos mūsų viešnagai tėvynėj, mums pranešė, kad galėsime važiuoti į kaimą pas savo gimines. Tik poros draugų neleido pas savo gimines. Mat ten yra uždraustos zonos. Gal kokie kariški įrengimai. Gaila tų draugų, bet nieko nepadarysi.

Aš buvau 24 valandas kaimo, pas brolienę 3 valandas. Mano brolis mirė sausio mėnesį, tai to jau nemačiau. Labai gaila. Nakvojau pas sesutę vienas pats, jokio palydovo pas mane nebuvo. Atvežė ir paliko. Antrą dieną mus visus surinko. Galėjome kalbėti, ką tik mes norėjom.

Mano sesutė gyvena gerai. Dar dirba kolūkyje. Turi gerą karvę, telyčią, paršą, žada pirkti vištų keletą. Lašinių paltis kabo, dar ir man norėjo įbrukti lašinių skiltį. Jai, kaip našlei, žinoma, yra sunkumų. Viena gyvena, turi dirbti. Bet kai sveika, tai ir gerai.

Girdėjau ir nusiskundimų iš nekurių, kad užmokestis per žemas. Gal ir yra tiesos. Bet reikia nepamiršti, kad Europo-

je visados ir visur algos žemesnės. Nereikia norėti aukso kalnų po tokio žiauraus karo.

Kaip man atrodo, tai jie vis prisimena tuos savo ūkelius. Jaunimas jau nepaiso.

Bendrai imant, Lietuva daro didelį progresą. Negalima pažinti mūsų Lietuvos. Net savo miestelio Biržų negalėjau pažinti. Nauji namai, naujos gatvės. Kelias nuo Vilniaus iki Biržų puikus, per keturias valandas buvom Biržuose. Lietuva pasidarė per maža prie dabartinės technikos.

Atvažiuom per Maskvą, o grįžom iš Vilniaus per Leningradą. Vieną dieną nakvojom. Apžiūrėjom Leningradą — caro palocius, daugybę naujų pastatų, universitetą. Negalima aprašyti visko.

Iš Leningrado vykom į Suomiją, Helsinkį. Gražus miestas Helsinkis. Važinėjom po miestą visą dieną. Iš Helsinkio vykom į Stokholmą, kur pabuvę dvi valandas persėdom į kitą orlaivį ir skridom į Kopenhagą. Danijoje, o iš ten keturmotoriniu "paukščiu" per 8-nias valandas pasiekėm New Yorką. Tai jau kaip ir namie. Bet 16 valandų važiuom autobusu, kol pasiekėm Windsorą. O iš New Yorko į Vilnių orlaiviu trunka 12 valandų.

Tokie tai mano įspūdžiai iš kelionės į Lietuvą, Lietuvoje ir atgal į Windsorą.

Baltarusių Literatūra Lietuvių Kalba

Daugelį geriausių broliškos Baltarusijos rašytojų kūrinių Tarybų Lietuvos darbo žmonės gali skaityti savo gimtąja kalba. Pokario metais lietuviškai išleistų baltarusių literatūros knygų bendras tiražas prašoko 110 tūkstančių egzempliorių.

Pažymėtina, kad nemažą dalį verstinių leidinių sudaro baltarusių poezijos knygos. "Vaga" yra išleidusi du rinkinius "Iš baltarusių poezijos" ir "Atplaukia Nemunu daina", taip pat poetų J. Kolaso, J. Kupalos, M. Tanko rinktines, M. Kalačinskio poemėlių mažiesiems "Lepečkojo nuotykių".

Mūsų skaitytojui pateikta ir eilė baltarusių prozos knygų. Masiniais tiražais išleista "Baltarusių prozos antologija", P. Brovkos romanas "Kai susiliejau upės", V. Bykovo apysaka "Trečioji raketa", I. Šamiakino romanas "Vermės", J. Brylio apysaka "Zabolotėje švinta" ir jo apsakymų knyga jaunajam skaitytojui "Žalioji mokykla" bei kitos knygos. Neseniai mažieji gavo baltarusių liaudies pasakų rinkinį "Lapė teisė vilką", kurias jiems pasakė A. Jakimovičius. Šiais metais taip pat išleis M. Gareckio romanas

Kauno Politechnikos instituto radioelektronikos fakulteto IV kurso studentas A. Truskauskas sukonstravo originalią elektroninę aparatūrą mikrovariklių parametrams matuoti. Naudojami šią aparatūrą, projektuotojai galės konstruoti variklius dešimt kartų greičiau.

Turėjome Garbę Dalyvauti L.T.S.R. 25 m. Sukaktuvėse

Povilas Pajuodis

Artėjant Tarybų Lietuvos 25-ųjų metų sukaktuvėms, matėme mūsų gimtojo krašto spaudoje ir vietiniuose pažangiuose laikraščiuose, aprašymus apie didelį ruošimosi įkarštį prie tų istorinių įvykių. Todėl, kaip mano širdyje, taip ir daugelio kitų Kanados lietuvių, kiekvieną dieną augo didesnis noras daryti žygius, kaip patekti ir dalyvauti tame visos mūsų tautos džiaugsmo sukuryje.

Nors turėjome tam tikrų keblumų ir jau veik buvom nuostoję vilties tą svajotąją laimę atsiekti, dėlei didelio vasarinio turistinio orlaivių judėjimo ir nežinojimo tikros datos LTSR 25 metų sukaktuvių, bet, štai, tik tris dienas prieš orlaivio išskridimą sužinojome, kad mums yra proga išvykti.

Liepos 14 dieną, 11.15 val. prieš piet Pranutė Repšienė, Povilas Daugėla, Stasys Kuisis ir aš, apleidžiamė Maltono aerodromą, netoli Toronto miesto.

Per New Yorką, Paryžių ir Varšuvą pasiekiamė Maskvą. Orlaiviu susisiekimas greitas ir patogus, išskyrus Franciją. Kada nusileidom Paryžių, pastebėjome aerodrome visai mažą judėjimą. Paskiau patyrėm, kad čia vyksta streikas. Mes turėjome iš Paryžiaus vykti tiesiai į Maskvą. Orlaiviai nebeina ne tik į Maskvą, bet ir į kitas vietas. Bet mūsų laimei, mus dar įsodino į orlaivį, kuris

kronika "Vilniaus komunarai". Rašytojas vaizduoja, kaip lietuviai, baltarusiai ir kitų tautybių žmonės gynė Vilniuje revoliuciją nuo baltalenių antplūdžio.

vyko į Varšuvą.

Liepos 15-tą dieną 8.30 val. vakare, CCCR džetu (turbinu) orlaiviu pakylame iš Maskvos aerodromo.

"Sveikinu jus, mielieji keleiviai, ir linkiu jums laimingos kelionės į Vilnių", prakalba mūsų gimtąja kalba. "Kelionė tęsis 1.15 val nuo Maskvos iki Vilniaus 900 kilometrų. Tuojaus jus pavaišinsime piragais ir mineraliniu ar vaisiniu vandeniu", tęsė orlaivio patarnautoja letuvaitė. Paskiau pakartojo rusų kalba tą patį.

Orlaivyje buvo dauguma jaunuoliai ir jaunuolės ir daugiausia buvo girdėti lietuvių kalba. Paskiau paaiškėjo, kad tas lietuvių jaunimas yra iš įvairių Tarybų Sąjungos vietų. Vieni mokosi tam tikrose mokyklose, kiti dirba kokį nors darbą ir veik visi vyksta į LTSR 25 metų paminėjimo iškilmes.

Mums besikalbant ir retkarčiais žvilgterėjant pro langus, pasigirsta vėl tas pats balsas:

"Už dešimties minučių būsimė Vilniuje".

Širdis pradeda smarkiau mušti, susijaudinimas didėja. Daugumas orlaivio keleivių sujunda. Žvelgiam pro langus. Štai jau ir mūsų gimtojo krašto sostinės priemiesčiai pradeda matytis. Fabrikų, mažesnių ir didelių namų stogai.

"O tenai, matote: Gedimino pilies bokštas", taria vienas iš keleivių.

Orlaivis pamažu apsuka apie mūsų bočių sukurtą ir daug ką pranašaujantį gražųjį Vilnių. Rodos, kad kas tai man į ausį sako: "Štai jūs Lietuvos vaikeliai klajūnėliai už jūrų marių, pažvelkite į mūsų gimtojo

Puslapiai, Skirti Lietuvių Literatūrai

Vokietijos D. R. savaitraštis "Zontag" dviejuose numeriuose daug vietas paskyrė lietuvių literatūrai. Iš Lenininės premijos laureato E. Mieželaičio poezijos knygos "Žmogus" laikraštis išspausdino eilėraščių "Plaukai" ir "Pelenai" vertimus į vokiečių kalbą bei ištraukas iš J. Marcinkevičiaus apysakos "Pušis, kuri juokėsi", I. Mero — "Lygiosios trunka akimirka", o taip pat fragmentus iš M. Sluckio romano "Laiptai į dangų", E. Mieželaičio eilėraščius vertė Karlas Mikelis, proza — Ingebora Šreder, Šarlotė Kosut ir Irena Beving.

Savaitraštis supažindina vokiečių skaitytojus su kūrinių autoriais, charakterizuoja veikalus, kurių ištraukos skelbiamos. Išspausdintos rašytojų nuotraukos, puslapiai iliustruoti senojo ir naujojo Vilniaus vaizdais, dailininko S. Krausko medžio ražinių reprodukcijomis.

"Zontag" praneša, kad šiemet Berlyne išleis J. Marcinkevičiaus "Pušis, kuri juokėsi" ir I. Mero "Lygiosios trunka akimirka". Šiuos kūrinius vokiečių kalba išleis leidykla "Folk und Welt". A. Bieliausko romaną "Mes dar susitiksime, Vilma!", ruošiasi išleisti leidykla "Nojes leben".

Neseniai Veimare įvykusiame tarptautiniame rašytojų susitikime dalyvavo 52 šalių atstovai. TSRS rašytojų delegacijos sudėtyje buvo ir lietuvių poetas J. Marcinkevičius. Naujausiam "Zontag" numeryje spausdinamas jo pasisakymas apie Tarybų Lietuvos literatūrinius ryšius su VDR.

"Ite, Missa Est" Lenkiškai

Žinomą J. Ragauskio ateistinę knygą "Ite, missa est" Liaudies Lenkijoje išleido leidykla "Ksionzka į viezda". Ją į lenkų kalbą išvertė Julianas Stebelskis. Vertimas autorizuotas.

Knyga išleista 10,200 egzempliorių tiražu.

Ta pati leidykla neseniai išleido ir V. Mykolaičio-Putino romano "Sukilėliai" pirmąjį tomą. Į lenkų kalbą romaną išvertė žinoma lietuvių literatūros bičiulė Anastazija Štoberška.

krašto Lietuvos širdį. Kiek ji vargo, kiek kentėjo, kiek kraujo pralėjo, ypatingai per perėitą karą vokiečių ir jųjų talčininkų fašistinių būdelių nežmoniškai žiaurios okupacijos laikais". O dabar, štai vėl ne tik atsistatė, bet dar daug padidėjo ir pagražėjo.

Orlaivio ratai sklandžiai pradėjo riedėti mūsų daug svajotąja žemele.

(Bus daugiau)

Toro planuo ro.

Išky Givens dė priv reikią nemaž jai už

Neku siog sp cialų t kalbėji

Proj 000. A \$2,300.

Prek nistras kad k būty m aių me Vancov das išg Per

Ap ger Dė

38 Svi

"L išleidži

Di Tr Du Sa D' M LAS II La Pr

kame f nadiškė Ta virš va

— \$4.0 — \$2.0 \$3.00;

Pu kaip g

Už

Liaudi

Iš Kanados Gyvenimo

Toronte vėl skandalas dėl planuojamo statyti meno centro.

Iškyla viršun, kad majoras Givens aukų kėlimo vąj pavedė privatiškai kompanijai. Tas reiškia, kad iš sukeltų aukų nemaža dalis teks tai kompanijai už darbą.

Nekurie valdybos nariai tiesiog spiria majorą šaukti specialų tarybos susirinkimą apkalbėjimui šio klausimo.

Projektas reikalauja \$4,200,000. Aukomis norima sukelti \$2,300,000.

Prekybos ir komercijos ministras Mitchell Sharp teigia, kad kviečių eksportas šiemet būtų buvęs didesnis už praėjusių metų, jeigu ne streikas Vancouveryje, kurs labai trukdąs išgabėnimą kviečių.

Per metus laiko, kurie baigė-

si liepos 31, buvę eksportuota 366,700,000 bušelių.

Metai atgal buvo eksportuota 536,700,000 bušelių. Didelis užsakymas iš Tarybų Sąjungos, labai pakėlęs eksportą grūdų iš Kanados.

Tur būt neužilgo baigsis Toronte ir mūrinių streikas, užtrukęs 50 dienų. Streikas palietė 78 kontraktorius, kurie apėmė \$300,000,000 statybą.

Staliai taip pat streikavo, bet šie jau susitaikė.

Mūrinkai, kurie gavo \$3.50 į valandą, reikalavo pakelti atlyginimą \$1.13 į valandą, o kontraktoriai pasiūlė 70 centų. Dėl to streikas ir įvyko. Minimas pakėlimas, žinoma, turėjo įvykti per keturis metus, o ne iš karto.

Pointe Claire, Montreale

priemiestyje, atsidarė naujas parduotuvų centras, kurio pastatymas kainavo \$14,500,000. Tai antras toks didelis centras Kanadoje. Kone šimtas parduotuvų šiame centre.

Pirkėjai galės pasistatyti automašinas, nes aikštelėj dėl mašinų pastatymo galės tilpti 4,000 mašinų.

Per 7 šių metų mėnesius automobilių Kanadoje buvo pagaminta 18.8 procento daugiau, negu praėjusiais metais per tą laiką.

Viso buvo pagaminta 543,977 mašinos, jų tarpe 455,191 keleivinė mašina.

Kanada yra skolininkų šalis. Taip išrodo skaitant statistikų biuro raportą.

Pabaigoj gegužės mėnesio kanadiečiai skolon, ant išsimokėjimo, buvo pirkę už \$1,004,000,000.

Komercinių prekių pirkėjai skolingi kompanijoms \$612,000,000.

Bankai yra išdavę asmenišku negarantuotų paskolų sumoje \$1,960,000,000. Garantuotų sumoje \$502,000,000.

Mažos pinigų skolinimo kompanijos esančios išdavusios paskolų sumoje \$895,000,000.

Departmentinės parduotuvės yra išdavusios prekių kreditan sumoje \$468,000,000.

Baldų ir apyvokos parduotuvės išdavusios kreditant prekių už \$190,000,000.

Kanadietis

Paskirtos Valstybinės Premijos už Atsizmėjimą

Jubiliejinių švenčių išvakarėse Tarybų Lietuvos spauda paskelbė, kad 1965 metų respublikinės premijos už geriausius literatūros bei meno kūrinius, o taip pat už žymiausias mokslo bei technikos darbus paskirtos šiems asmenims:

J. Avyžiui už romaną "Kaimas kryžkelėje" — 2,500 rb.

M. Mironaitei už sukurtus vaidmenis teatre, radijuje ir koncertinę veiklą — 2,500 rb.

Valstybiniam kvartetui — E. Paulauskui, K. Kalinauskaitėi-Fledžinskienėi, J. Fledžinskui, R. Kulikauskui — už koncertinę veiklą — 2,500 rb.

A. Gudaičiui už portretų (žvejo Augučio, kolūkiētės Laučienės, kolūkiētės Zarackienės, dailininko L. Sargailio) ir peizažų ciklus — 1,500 rb.

J. Lingiui už kūrybinę veiklą lietuviškoje choerografijoje — 1,500 rb.

Alf. Maldoniui už eilėraščių knygą "Saulėti lietūs" — 1,500 rb.

Režisieriui J. Miltiniui už V. Šekspyro tragedijos "Makbetas" ir M. Solochovo romano "Pakelta velėna" inscenizacijos pastatymus Panevėžio Dra-

mos teatre — 1,500 rb.

P. Norkūnui — už "Darbus skrandžio opaligės patogenezės klausimu" — 2,500 rb.

Z. Jonikaitei, J. Kruopui, A. Kučinskaitei, A. Lyberui, J. Paulauskui, K. Ulvydai, B. Vossylytei — už "Lietuvių kalbos žodyną", III-IV tomas — 2,500 rb.

A. Baubliui, Z. Brazauskui, A. Čepuliui, V. A. Gapšiui, A. G. Kilnai, V. Krušui, A. Kuzmickui, K. Pestiakui, A. Ramoniui, G. Sakalauskui, A. Speičiui, P. Vilkui — už labai didelio tikslumo apvalaus šlifavimo staklių 3E12 sukūrimą ir paruošimą gamybai — 2,500 rb.

J. Poželai — už darbą "Karšti elektronai ir jų panaudojimas radioelektronikoje" — 1,500 rb.

J. Burneikiui, J. Jablonskiui, M. Lasinskiui, J. Macevičiui — už veikalą "Lietuvos TSR upių kadastras" III dalis — 1,500 rb.

K. Brundzai, L. Čibirui, V. Galiniui, R. Jenkevičienėi, A. Lekavičiui, P. Snarskiui, A. Stancevičiui — už veikalą "Lietuvos TSR flora", I-II tomas — 1,500 rb.

V. Aidukui, S. Eičiui, A. Gromovui, M. Jofei, V. Karpavičiui, J. Kupliauskui, E. Levinui, Š. Liubeckui, A. Nasvyčiui, L. Sidoravičiui, E. Tamoševičiui, V. Zubrui — už stambiaploščių gyvenamųjų namų projektavimą ir gamybos išvystymą bei tobulinimą 1960-1964 metais — 1,500 rb.

Kas Kaip Remia Liaudies Balsa

J. Svirplienė, Windsor, Ont., lankėsi LB raštinėje ir pridavė nuo keliasdešimts asmenų užuojautų paskelbti.

J. Grigaliūnas, Toronto, atsinaujino sau prenumeratą, dvi į Lietuvą ir dar paaukojo LB paramai \$7.00.

J. Užunaris, Windsor, Ont., prisiuntė atnaujintą prenumeratą.

P. Bendžaitienė, montrealietė, išvykus į Winnipegą, padėti savo susirgusios dukters Monikos šeimai, prisiuntė \$2.00 aukų.

J. Sniečkus, per P. Mockaitį, Toronto, pridavė LB vasarinei paramai \$5.00 aukų.

Patys atsinaujindami prenumeratas paaukojo:

K. Songaila, Crowland, Ont., \$2.00;

J. Valentonis, Lac Du Bonnet, Man., \$2.00;

V. Klusas, Olha, Man., \$1.00.

Visiems pasidarbavusiems ir parėmusiems Liaudies Balsa, širdingai ačiū.

Administracija

Buvęs Bellvillio viršaitis, distrikto skautų prezidentas ir keturi kiti asmenys apkaltinti išvogus kobalto už \$600,000. Kobaltas buvo sukrautas vyriausybės sandėlyje netoli šio miestelio, Ontarijoj.

Apsilankykite savo tėvynėje naudojant patarnavimą geriausiai patyrusių Rytinėn Europon kelionių ekspertų. Dėl platesnių informacijų prašome kreiptis:

Kennedy Travel Bureau Ltd.
296 QUEEN ST. WEST, TORONTO 2B
Tel. EM. 2-3226

Lietuviška Valgykla

UNION CAFE

387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT
Sviežias maistas. Geras pasirinkimas įvairių lietuviškų valgių. Turime kambarių apsisostijimui.
Savininkas Ch. Pampalas
Telefonas: LI. 4-6917

LIETUVOS SPAUSDINIAI

"Liaudies Balsas" raštinėje galima gauti Tarybų Lietuvoje išleidžiamų laikraščių ir žurnalų.

Dienraštis "TIESA"

Tris kartus į savaitę išleidžiamas "SPORTAS"

Du kart į savaitę išleidžiamas "LIETUVOS PIONIERIUS"

Savaitraštis "LITERATŪRA IR MENAS"

DVISAVAITINIS žurnalas "SVYTURYS"

Mėnesiniai žurnalai: "TARYBINĖ MOTERIS", "MOKSLAS IR GYVENIMAS" ir "MŪSŲ SODAI".

Laikraščių kainos po 5 c., o žurnalų po 25 c. egzempliorius.

Primame užsakymus ir paštu. Prisiuntus mokesį apmokame persiuntimą. Mažesnius užsakymus galite prisiųsti ir kanadiškais pašto ženklais.

Taipgi primame ir naujas bei atnaujintas prenumeratas virš vardintų laikraščių ir žurnalų dėl 1965 metų.

Metinių prenumeratų kainos: "Tiesos" — \$5.00; "Sporto" — \$4.00; "Lietuvos Pionierius" — \$2.50; "Literatūra ir Menas" — \$2.00; "Svyturys" — \$4.50; "Mokslas ir Gyvenimas" — \$3.00; "Tarybinė Moteris" — \$2.00; "Mūsų Sodai" — \$4.00.

Pusmetinės prenumeratos turi būti užsisakytos ne vėliau kaip gegužės mėnesį, o metinės ne vėliau spalio mėnesį.

Užsakymus siųskite su Money orderiais adresu:

Liaudies Balsas, 160 Claremont St., Toronto 3, Ont. Canada.

Dėl Siuntinių į Tarybų Lietuvą

ir kitas Tarybų Sąjungos Respublikas

UKRAINSKA KNYHA

Primam persiuntimui gatavai sudarytus siuntinius tik iš naujų drabužių, medžiagos, avalynės, maisto ir kitko.

Suteikia Patogiausį ir Greičiausį Patarnavimą Muitas ir kitos persiuntimo išlaidos apmokamos per mūsų firmą ir gavėjui nieko nebereikia primokėti.

Ukrainska Knyha centras ir skyriai randasi:

TORONTE: — 962 Bloor St. W.

WINNIPEG: — 613 Selkirk Ave.

EDMONTONE: — 10803 — 95 St.

VANKUVERYJE: — 2643 E. Hastings St.

Toronto įstaigoje turime gerą pasirinkimą įvairių medžiagų, drabužių, avalynės bei odos dėl siuntinių.

Toronto įstaiga atdara kas dieną nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais ir pirmadieniais uždaryta. Rašant mums laiškus, prašome rašyti anglų kalba.

Centrinė raštinė

Ukrainska Knyha

962 BLOOR ST. W. — TORONTO 4, ONT.

Telefonas: LE. 4-7551

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRASTIS
LEIDZIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos Kaina:

Kanadoj ir Didžiojoje Britanijoje metams \$4.00; pusei metų \$2.00
Visur kitur metama \$4.50; pusei metų \$2.25

LIAUDIES BALSAS

160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada

Telefonas: EMpire 6-4358

DIDELĖ PASPIRTIS FARMERIAMS

Prekybos ir komercijos ministras Mitchell Sharp pranešė linksmą žinią Kanados fermeriams, grūdų augintojams. Tarybų Sąjunga perka Kanadoje 187 milijonus bušelių kviečių ir miltų, mokėdama už juos doleriais. Susidaro \$450,000,000 suma. Šis užsakymas gali pakelti Kanados grūdų eksportą iki 600,000,000 bušelių. Kanados ekonomija turės \$1,200,000,000 paspirtį.

Kanados ekonomijai toks kviečių eksportas labai svarbus. Ne tik dėl to, kad jis suteiks fermeriams paspirtį, sumažins jų grūdų perteklių, bet ir dėl to, kad jis sumažins Kanados deficitą. Per pirmą ketvirtį metų šiemet Kanados deficitas siekė \$408,000,000. Buvo manoma, kad per ištisus metus gali susidaryti iki \$1,000,000,000.

Visa tai atrodo gerai, bet... Tuomi bet yra tas faktas, kad Kanada negali tikėtis išlaikyti tokį kostumerį visą laiką nepirkdama grąžon iš tos šalies. Patinka kam ar ne, bet Kanadai reiks daugiau importuoti prekių iš tų šalių, kurios perka daugiau Kanadoje, negu Kanadai parduoda. Kanados deficitas kiekvienais metais susidaro dėl to, kad Kanada perka daug daugiau Jungtinėse Valstijose, negu parduoda joms. Norint subalansuoti prekybą, reikia mažinti importą iš tų šalių, kurios mažiau importuoja iš Kanados.

LABAI GALIMAS DAIKTAS

Spaudoje buvo pranešta, kad iš patikimų šaltinių patirta, Jgo Jungtinių Valstijų ambasadorius Vietname, Henry Cabot Lodge, atsakydamas į senato užsienio reikalų komiteto narių paklausimus, pareiškęs, kad Jungtinės Valstijos neketina trauktis iš Pietų Vietnamo, nors ir pats Saigonas paprašytų jas pasitraukti. Paskui buvo užginčyta, kad jis tokį pareiškimą davęs, bet užginčijimai paprastai nieko nereiškia. Anais metais Eisenhoweris užsigynė, kad su jo žinia skrido per Tarybų Sąjungą žvalgybinis orlaivis, bet vėliau turėjo prisipažinti.

Niekas neprašė amerikiečių susikraustyti į Dominikos respubliką, bet jie susikraustė ir neketina pasitraukti. Tokių pavyzdžių labai daug. Jeigu Saigonas prieitų prie to, kad pasakytų, jog amerikiečiai nebepageidaujami, tai apšauktų komunistais ir nepaisytų jų.

Vėliau kongreso ginkluotos tarnybos komiteto pirmininkas L. M. Rivers pareiškė, kad amerikiečiai turi laimėti tą karą ir greitai, patinka sąjungininkams ar ne. "Aš pasitikiu tik amerikiečiais", pridėjo jis.

Jis linkęs net panaudoti nuklines bombas sunaikinimui Kinijos nuklinių ginklų gamybos.

Taigi, labai galimas daiktas, kad amerikiečiai nusistatę nesitraukti iš Pietų Vietnamo visai.

SUBYRĖJO KITA TVIRTOVĖ

Anais metais subyrėjo Afrikoje britų sudaryta federacija iš kelių kolonijų. Šiomis dienomis subyrėjo Malazijos federacija, atsiskyrus Singaporiui. Tiesa, dar liko trys kolonijos, bet abejojama, kad ilgai laikysis ir tos trys.

Ši federacija buvo sudaryta britų pastangomis kaip atspira prieš komunizmą. Ji subyrėjo todėl, kad to komunizmo nebuvo, o jų viduriniai interesai nesutapo. Sąjunga buvo ne iš vidaus, o iš oro. Jeigu nebūtų įvykęs išsiskyrimas geruoju, tai būtų įvykęs didelis susikirtimas.

Singaporas, be abejonės, pasilieka britų bazė. Bet jis pareiškė, kad nori palaikyti draugiškus santykius ir su Indonezija. Kai britai sudarė Malaziją, jai buvo padiktuota nutraukti prekybą su Indonezija. Tas labai pakenkė Singaporo biznui. Manoma, kad Singaporas gali pradėti šiaurės puses britus, jeigu jų buvimas tenai kludys atsteigimui gerų santykių su Indonezija. Nekurie stebėtojai labai susirūpinę Singaporo atsiskyrimu.

LIETUVA

Janina Degutytė

Tu — mažutė, tu telpi visa
Į Ciurlionio karalių delnus...
Tu riekelė duonos kasdieninės
Ant pasaulio vaišių pilno stalo...

Tu ant gaublio — mažas lopinėlis,
Žalgirio šarvų plieninis žvynas.
Pirčiupio liepsnos ir kraujo gūsis.
Ežerų dangaus lašelis žydras.

Žalias rytas ant pilkų arimų,
Spindulių lietus aikštės erdvėj.
Tu — ant gaublio — mažas gintarėlis —
Su pušies kvapu ir kraujo atšvaistu...

Tiktai mūsų meilėj — tu didžiulė.
Mūsų delnuose — tu nesudeginama.
Mūsų ilgesy — brangiausia pasaka.
Mūsų akyse tu — saulės kraštas.

Keturi Balsai už Taiką

Balsai už taiką Vietname darosi garsesni. Praeitą savaitę ir šios savaitės pradžioje keturi svarbūs reiškiniai pažymėtinai.

Mes matėme kenčiantį Vietnamą. Mes buvome ten.

Taip prasideda viso puslapio pareiškimas sekmadieninėje "New York Times" laidoje, kurį pasirašo 12 žymių Amerikos dvasininkų. Tarp jų randasi episkopų - protestantų vyskupas William Crittenden, buvęs baptistų konvencijos prezidentas, daktaras Edwin T. Dahlberg, metodistų pastorius James M. Lawson, katalikų kunigas Edward Murray, žydų rabinas Jacob Weinstein. Tai grupė dvasiškių, kurie buvo nuykę į Pietinį Vietnamą, kad savo akimis pamatytų, kas ten dedasi. Su jais vyko ir keli pasauliečiai, liberalinių religinių organizacijų veikėjai.

Būdami Vietname šie delegatai matėsi ne tik su oficialiais Saigono valdžios atstovais ir su amerikiečiais, bet ir su Vietnamo dvasininkais būdais, su intelektualais, su neutralistais, taipgi ir su Liaudies išlaisvinimo judėjimo (Vietkongo) rėmėjais, su kuriais juos suvedė neutralistai arba intelektualai. Jie keliavo po miestus ir kaimus.

Ką jie sako? Jų pareiškimo vyriausia mintis: Amerika turi sulaukyti Šiaurinio Vietnamo bombardavimo, turi bandyti vesti derybas Jungtinių Tautų tarpininkavimo pagalba, — kitaip sakant, turi siekti taikos.

Mes saliuojame tuos jūsų tarpe Amerikoje, kurie kelia protesto balsą prieš karą Vietnamu.

Tą tos pačios dienos "Times", irgi pilno puslapio pareiškime, sako grupė Britanijos rašytojų, dailininkų, artistų. Pasirašančių sąrašas nepaprastai įspūdingas. Pasirašo žymiausi rašytojai E. M. Forster ir Kenneth Tynon, poetas C. Day Lewis, žymiausias britų kompozitorius Benjamin Britten,

aktorai Alec Guinness ir Peter O'Toole, dailininkai Graham Sutherland ir William Scott, skulptoriai Kenneth Armitage ir Reg Butler, kritikai Kenneth Clark ir Herbert Read. Kiekvienas tų įvardintų yra pasaulinio garso žmogus.

Šie Britanijos meno-kultūros pasaulio korifejai ypatingai sveikina Amerikos rašytojų, dailininkų ir aktorių pareiškimą, kuris tilpo "Times" birželio 27. Jį pasirašė arti 600 asmenų.

Socialistų lyderis Norman Thomas pakėlė savo balsą už taiką Vietname tą patį savaitgalį, kai tilpo dvasininkų ir britų pareiškimai. Atvirame laiške redakcijai šis Amerikos socialistų veteranas sako: tik baigdamą karą Vietname Amerika gali išsaugoti savo garbę.

Tai, žinoma, ne pirmas Thomaso pasisakymas. Jis savo nusistatymą jau yra išaiškinęs senokai, jis jau kalbėjo eilėje taikos mitingų, dalyvavo demonstracijose ir t. t. Bet jis randa reikalo vėl prabilti.

Amerika turi prisipažinti pralaimėjusi ir pasitraukti iš Vietnamo.

Taip sako profesorius Arnold Toynbee, kurio pareiškimas tapo žinomas šią savaitę. Toynbee yra bene žymiausias britų istorikas, ir jo knygos plačiai skaitomos mūsų šalyje. Jo nuomonės negalėjo ignoruoti ir komercinė spauda, nežiūrint, kaip ji jai nepatiko. O Toynbee savo žodžių, kaip tai sakoma, į vatą nevynioja. Jis sako, kad jau aišku, jog Pietinio Vietnamo žmonių didi dauguma remia liaudiečius, kad Amerika turi tą faktą pripažinti ir ištraukti savo jėgas iš Vietnamo, leisdama pietinei šaliai daliai susivienyti su šiaurine. Pietų Vietnamas tampa komunistiniu, sako jis, bet tas neišvengiama...

Toynbee dar pridėjo, kad Amerikos intervencija Vietnamu artina Tarybų Sąjungą ir Kiniją prie viena kitos.

Nobelio Dovanos Gavėjai už Taiką

LOS ANGELES, Cal. — Dr. Linus Pauling pareiškė, kad aštuoni iš 10 gyvenančių Nobelio Dovanos gavėjų pasirašė po apeliacija į pasaulio lyderius, kad jie nieko nelaukdami imtųsi žygių sulaukymui karo Vietname ir pradėjimui derybų.

Tais dviem, kurie nepasirašė, yra Kanados premjeras L. B. Pearsonas ir R. Ralph Bunche, Jungtinių Tautų darbuotojas. Jiems neleide pasirašyti jų užimamoji pozicija, bet tas nereiškia, kad jie esą priešingi jų apeliacijai. Dr. Pauling sakė, kad Pearsonas pareiškęs, jog jis darytų viską, kad tik Vietnamo problema būtų išspręsta.

Apeliacija buvo adresuota JAV prezidentui L. Johnsonui, Pietų Korėjos premjerui Ngyen Cao Ky, Šiaurės Vietnamo prezidentui Ho Chi Ming, Kinijos lyderiui Mao Tse-tungui, Pietų Vietnamo Nacionalinio Pasiluosavimo Fronto prezidentui, Tarybų Sąjungos premjerui A. Kosyginui, Francijos prezidentui Charle De Gaulle, Britanijos premjerui H. Wilsonui, Jungtinių Tautų sekretoriui U Thant, popiežiui Pauliui ir kitiems.

"Karas Vietname yra išsaukimas pasaulio sąžinei. Nei vienas iš mūsų negalime skaityti diena diena pranešimų apie užmušimus, sužalojimus, deginimus, nesikreipdami, kad tam nežmoniškumui būtų padarytas galas.

"Dabartinis mūsų siekis yra ne suversti bėdą kuriems nors iš kariautojų. Svarbiausia tas, kad šis nusikaltimas prieš visą tai, kas yra civilizota žmogaus šeimoje, būtų sulaukiama.

"Taika galima. Abi pusės sako, kad jos priima pagrindinius Genevos susitarimo dalykus. Tai kodėl nesutikti tikslu surasti politinį išėjimą? Kodėl tuojaus nesulaukyti mūsų?"

"Vardan visos žmonijos, mes, žemiau pasirašiusieji, Nobelio dovanos gavėjai, kreipiame į visas vyriausybes ir partijas, kurias šis klausimas liečia, kad tuojaus imtųsi akcijų sulaukymui mūsų ir likvidavimui šio tragiško konfliktu."

Prezidentas Johnsonas pareiškė, kad jis ir ambasadorius Henry Cabot Lodge sutinka, kad Jungtinės Valstijos nesilaikytų Vietnamu, jeigu jų pagalba nebūtų pageidaujama.

Toynbee, Thomas, garsūs britų meno žmonės, grupė dorų, tiesos iekančių Amerikos dvasininkų — tai vis jėgos, bent moralinės, su kuriomis negalima nesiskaityti. Militaristai, žinoma, nesulaukyti, bet jiems suduoti nemenki moraliniai smūgiai.

(Laisvė)

anos Taiką

LES, Cal. — Dr. pareiškė, kad gyvenančių Nobelio apdovanojimų pasirašė pasaulio lydekams nelaukdami karo pabaigai dery-

kurie nepasirašė premjeras L. Johnsonas ir R. Ralphs. Tautų darbininkų neleidę pasirašyti pozicija, bet kad jie esą priešai. Dr. Pearsonas pasirašė darytų viską, problema bū-

uvo adresuota L. Johnsonui, premjerui Nguyenurės Vietnamo Chi Ming, Kifao Tse-tungui, Nacionalinio Fronto prezidentui Sajungos prezidentui, Fran-Charlie Deijos premjerui Jungtinių Tautų sekretarui, popiežiui

ame yra išsąrašinė. Nei viegalime skaityti pranešimų apie jojoje, degipdami, kad amui būtų pa-

ūsų siekis yra kuriems nors varbiausia tas, imas prieš vilvilizuota žmo-

Abi pusės sa-pagrindinius rimimo dalykus. tikti tikslu su-

os žmonijos, rašiusieji, No-vėjai, kreipia-nybes ir par-klausimas lie-tintusi akcijos ir likvidavi-ontfliko."

Johnsonas pa-ambasadorius dge sutinką, valstijos nesi-jeigu jų pa-aidaujama.

omas, garsūs es, grupė do-čių Amerikos i vis jėgos, kuriomis ne-nti. Militariz-sulaikyti, bet nenki morali-

(Laisvė)

Pastabos

Kas pastaruoju laiku įvyko Los Angeles, stebina visus. Negrų maištas, taip kaip žemės drebinimas, kaip milžiniška audra, supurtė ir nusiautė jį.

Visi dabar apie jį rašo. Visi daro savo išvedžiojimus. Ir daugumas pripažįsta, jog tai jų socialės padėties rezultatas.

Daugumas pasako, kad jeigu negrai būtų lygiateisiais žmonėmis, tai to nebūtų įvykę.

Taip. Negrų turi turėti lygias teises. Bet to dar neužtenka ir neužteks. "Lygios" teisės turtų neduoda.

Mūsų krašto santvarkoje, kai kas turi būti biednas, kad galėtų būti turčių.

O nušakurdusios masės visada kils, visada judės, nežiūrint ar jos bus negrų, ar kitų.

Tik va, jeigu tie negrai, kurie šturmuo, būtų buvę politiniai susipratę ir ėję kovon politinio siekio vedami, jie nebūtų pasidavę chuliganizmo užsidedimui, bei rasinės neapykantos kvaituliui.

Politinėje kovoje, jie būtų galėję daug laimėti.

Mūsų vyriausybė turi nemažai rūpesčio dėl kylančios infliacijos, dolerio puolimo.

O infliacija reiškiasi ne tik Kanadoj. Ji kelia galvą Jungtinėje Valstijoje, Anglijoje, Vakarų Vokietijoje ir kitur.

Visur prieš ją bandoma kovoti. Pavyzdžiui, Vakarų Vokietijoje keliami nuosimčiai už paskolas ir kovojama prieš algų kėlimą.

Anglijoj vedama propaganda, jog svarui pavojaus nėra. Amerika infliaciją nori nustelbti savo didybe — kariniais užsakymais.

O pas mus vyriausybė mojas sumažinti ir pristabdyti didžiąją statybą, prisivežti bent 150,000 naujų imigrantų.

Vadinasi, padidinti bedarbių armiją.

Jeigu visa tai iš tikrųjų padeda sustabdyti infliaciją, tai išeina, kad mūsų sistemoje mažos algos, ruošimas karų, bedarbių armijos yra būtinas dalykas.

Ji be to negali gyventi.

Man teko kiek pasikalbėti su vienu kitu torontiečiu, dabar grįžusiu iš Lietuvos.

Apie tai, kad jie patenkinti patirtais įspūdziais, vaisėmis — nėra nė kalbos. Jie visi džiaugiasi.

O kas svarbiausia, visi vienodai kalba apie didelį Lietuvos pakilimą. Apie atliktas milžiniškas statybas, kaip Kauno HES, jmonių, fabriku, apartamentinių namų iškilimą. Apie geresnį kaimo ir miesto žmonių gyvenimą.

Roger Moore (dešinėje), kurs būna vadovaujančia figūra televizijos pastatymuose "Saint". Be abejonės, šale jo visuomet būna gražuolė, kaip kad matote šioje nuotraukoje.

Ką Kiti Rašo

Vieni miršta, kiti tunka

Pentagonas patvarkė, kad apie žuvusius Vietname amerikiečius nuo dabar bus pranešinėjama tik kartą į savaitę. Kodėl taip, ne man suprasti.

Ar karo nuostoliai kasdien skelbiami, ar kartą savaitėje, galutina skaitlinė vistic susives į vieną.

Anąmet tuos skaičius bandė manipuluoti Hitleris. Po kiekvieno susidūrimo su Raudonąja armija paskelbdavo: "Raudonarmiečių užmušta 3,000. Nacių sužeisti penki". (Ar ką nors panašaus.)

Patys vokiečiai patikėjo, bet... Kai Hitleris gavo kaput, Vokietijon nebegrįžo 5 milijonai "nenugalimųjų legionų".

Kai Pentagonas manipuliuoja karo nuostolius Vietname, namie industrialistai trina rankas iš džiaugsmo — biznis eina kaip iš pypkės.

Ir kurgi nesidžiaugs, jei tokios "nieko dėtos" firmos kaip radijo išdirbėjos Zenith, Motorola, Admiral dirba dieną ir naktį — karinius užsakymus. Motorola ką tik užbaigė \$60,000,000 užsakymą. Admiral kompanijos pelnai šiemet padidėjo 30 procentų.

Kita čekagiškė kompanija ką tik baigė gaminti 732,000 plie-

Visa tai, ko nebuvo ir negalėjo būti senose sąlygose, ko ir dabar nebūtų, jeigu Lietuva nebūtų pasukusi socialistiniu keliu.

Tas tai tikrai nervuos ponus "vaduotojus". Net gaila.

Už tai jie taip nenorėjo, kad lietuviai vyktų Lietuvon pasišvečiuoti.

Z. Janauskas

no šalmų.

Ir visos džiaugiasi didėjančiais pelnais, kas natūraliai eina lygiagrečiai su plėtimu karo Vietname.

— L. Jonikas

Patarėjai!

Kinijos valdžios amerikiniai "patarėjai" yra Anna L. Strong, George Hatzen, Epstein, Rittenberg, Shapiro, Tannenbaum ir kiti "labai kairūs". Vieni išmesti iš JAV Komunistų partijos, kiti nebuvo jokie. Tai radikalai nori, kad kiti ginklu pasaulį pakeistų. Jie patys tačiau šalinasi kovos.

Gal N. Chruščiovas teisingai pastebėjo, kad Kinija perša karo būdu pakeisti pasaulį, bet pati kariauti nenori, siūlo tai Tarybų Sąjungai.

— V. Andrusis

Nesąmonių skelbėjai

Dar vienas paradoksas iš amerikinio gyvenimo. Kas yra birčistai, greičiausia visi žinome. Jų organizacija yra reakcingiausia ir kvailiausia Amerikoje. Bet organizacijai priklausoma žymių atsakingose vietose amerikiečių, lietuviški nacionalistai jai taip pat priitaria.

Žinote, ką jie paskelbė savo žurnale! O gi, kad JAV ekonominių ir politinių reikalų nuo 60 iki 80 procentų kontroliuoja komunistai. Tuo tarpu valstybės departamentą vadina komunistų headkvočiu.

Tai nesąmonė! Bet su šia nesąmone sutinka tūkstančiai amerikiečių, baigusiu aukštųjų mokslus, garsiu savo vardais šiame krašte.

Štai kodėl nė truputį nenuo-

stabu, kad amerikietis žurnalistas Eric Sevareid aliarmuoja Londone, jog emigracijoje gyvenanti amerikiečiai vis labiau ir labiau pradeda gėdintis savo krašto.

— S. J. Jokubka

Jie prakaituoja

Lietuvių tautos priešai, visokio plauko "veiksniai" ir "vaduotojai" turi sunkiai prakaituoti, 1940 m. įvykiai Lietuvoje jiems kaulas gerklėje.

Be vieno kraujo lašo praliejimo buvo pereita iš kapitalistinės į socialistinę santvarką. Laisvu ir visuotiniu balsavimu buvo išrinktas Liaudies Seimas, kuris venbalsiai nutarė Lietuvą paskelbti Tarybinę Socialistinę Respubliką ir kreiptis į Tarybų Sąjungą, kad Lietuva būtų priimta į tarybinių tautų šeimą.

Toks faktas, tokia istorija! Tokia buvo lietuvių tautos valia!

Pastebėjau, kad šiomis dienomis jie iš numirusių prikėlė net prof. Mykolą Roemerį tuos įvykius aukštyn kojomis apverst. Jis sakė, kad tie rinkimai, tie nutarimai buvę iš viršaus padiktuoti.

Kuo tie roemeriai pastato visus lietuvius, visą lietuvių tautą?

Išivaizduokite: Visa tauta, be jokio protesto, be jokio pasipriešinimo, prieš savo valią ir troškimus, klausė įsakymo ir vienbalsiai balsavo už naują santvarką!

— A. Bimba

Su tokia panieka į lietuvių tautą gali žiūrėti ir žiūri tikrai grigaičiai, šimučiai, brizgiai, krupavičiai, sonai, bet ne mes, ne milžiniška Amerikos lietuvių dauguma.

— A. Bimba

"Naujienu" galvosena

"Naujienos" (liepos 28 d.) sako:

"Jeigu partizanai Pirčiupio apylinkėje nebūtų puolę vokiečių, tai vokiečiai nebūtų sudeginę Pirčiupio ir išnaikinę jo gyventojų".

Taip. Ir jeigu čekai patriotai partizanai nebūtų nudėję kori-ko Heidricho, naciai nebūtų sunaikinę Lidičės ir išudę jos gyventojų; jeigu prancūzų FFI kovotojai - partizanai nebūtų puolę vokiško okupanto, naciai nebūtų sudeginę Oradouro ir jo gyventojų. Ir jeigu visos Europos tautos būtų mykiai pasidavusios naciams, karo iš viso nebūtų buvę...

"Naujienos" už nacių barbariškumą kaltina ne juos, o Europos tautų patriotus, kurie tamsios okupacijos metu drįso kovoti už savo žmonių laisvę. "Naujienos" kaip matyti, iki šios dienos negali užmiršti savo pasipiktinimo, kodėl Europos tautos nesutiko likti paklusniomis Hitlerio "Naujosios Europos" vergėms.

Labai abejotina, ar pasaulyje yra kitas toks socialdemokratinis laikraštis, kuris iki

ŠYPSENOS

Jau paskendę skolose

Slaugė atvedė jauną tėvą prie stiklinės sienos, už kurios buvo daugybė naujagimių, kurie visokiais balsais rėkė.

"Ir ko gi jiems dabar taip rėkti laimingai atėjus į šį pasaulį?" užklausė jis slaugę.

"Jeigu jūs būtumėt tik kelių dienų amžiaus, be darbo ir jau skolingas vyriausybei \$2,050, tai rėktumėt ir jūs".

Ir žemė ne ką padeda

"Jaunas vyre, kaip matau, tai gerai stovi ant žemės abiem kojom. Iš ko pragyveni?"

"Aš darau pragyvenimą pildydamas valią žmogaus, kuris sėdi abi kojas susidėjęs ant stalo".

Po truputį

Kalinys pergyveno daug nelaimių kalėjime. Pirmiausia, jam ištraukė dantis, paskui išpiovė apendiką, o ant galo jis turėjo avarią ir buvo amputuota ranka.

Kalėjimo viršininkas, lankydamas jį kalėjimo ligoninė, pastebėjo kaliniui:

"Neapgausi manęs. Tu bandai išsprukti iš kalėjimo gabalais".

šios dienos taip aiškiai rodytu savo pronacizmą. Net Suomijos socialdemokratai pasimokinio...

— A. Šilėnas

WASHINGTON. — Senato užsienio reikalų komitetas užgyrė, kad senatas ratifikuotų konsulatrinę sutartį su Tarybų Sąjunga, pagal kurią Jungtinėje Valstijoje būtų įsteigti trys TSRS konsulatai.

Penki senatoriai pasisakė prieš ratifikavimą. Ar ir daugiau senatorių pasisakys, nežinia. Ratifikavimui reikalinga dviejų trečdalių senato balsų.

Alabamos gubernatorius George Wallace pareiškė, kad jis eis į teismą, kad kongreso priimtas įstatymas, pagal kurį palengvinama negrams užsiregistruoti dėl balsavimų, būtų atmetas.

Daugelyje pietinių valstijų reacionieriai baisiai šiausiai prieš tą įstatymą.

Pietų Korėjoje dar vis tebeina bruzdėjimas prieš vyriausybės sutikimą sudaryti taikos paktą su Japonija.

Aną dieną rezignavo iš parlamento 62 astovai, protestuodami prieš vyriausybės pastangas kaip galint greičiau ratifikuoti kalbamą sutartį.

Vyriausybė sako, kad ji vis tiek nepaisys jų protesto.

Ar Visuomet Žmonės Tikėjo į Dievą

J. Jaroslavskis

Iš tikinčio žmogaus dažnai galima išgirsti: "Kaip mūsų protėviai tikėjo, taip tikime ir mes". Ir tie, kurie taip sako, galvoja, kad jie iš tikrųjų tiki taip, kaip jų "protėviai tikėjo". Bet tai juk gryniasia neteisybė! Šiuolaikinėse krikščionių, žydų, mahometonų religijose, vėlesniuose jų antsluoksniuose, yra išlikę tolimųjų prosenių ankstesniųjų religijų atgarsiai, o žmonijos istorija rodo, kad, nuolat kintant ūkinei, visuomeninei ir valstybinei santvarkai, kito ir žmonių religiniai vaizdiniai bei religijos.

Kunigai tvirtina, kad jau "pirmojo žmogaus" (kurį, pagal kunigų mokymą, sukūręs dievas) kalba buvo tokia turtinga, t. y. kad jis žinojęs tiek žodžių ir sąvokų, jog galėjęs duoti vardus visų rūšių gyvuliams ir augalams... žemėje. Pagal kunigų mokymą, tas "pirmasis žmogus" supratus, kas yra aukščiausiaji būtybė — dievas, kuris tvarką pasauli, kuris jį sukūręs ir yra aukščiausias žmonių elgimosi teisėjas. Paprasčiau sakant, kunigai nori įtikinti, kad religija, tikėjimas į dievą, egzistavęs visuomet, kad ji žmonėms esanti įgimta.

Iš tikrųjų tai yra visiškai neteisinga ir neatitinka faktų. Mokslas apie žmogaus atsiradimą sako, kad žmogus yra atsi-

radęs iš gyvūnų pasaulio, kad jo tolimieji proseniai buvo gyvūnai - žmogbeždžionės. Jeigu, kaip tvirtina kunigai, pirmą kartą žmonės turėjo religiją, tai jie turi sutikti, kad ir gyvūnai turėjo ir tebeturi religiją.

"Kaip galima", pasipiktins kuris nors tikintysis, "lyginti žmogų, sutvertą pagal dievo paveikslą ir panašumą", su kuriuo nors gyvūnu?"

Žinoma, tam, kuris tiki pasakomis, kad pasaulį sukūręs dievas, o į žmogų "įkvėpta" kažkokia nemirtinga siela, tam sunku suprasti tokį palyginimą. Tuo tarpu jis yra visai pagrįstas, nes mokslas nustatė, kad žmogus yra kilęs iš gyvūnų pasaulio, iš kadaise gyvenusių žemėje žmogbeždžionių. Jeigu pirmą kartą žmogui, kaip tvirtina kunigai, buvo žinoma dievo sąvoka, tai ji, vadinasi, buvo žinoma ir beždžionžmogui ir beždžionei. Tačiau nė vienas tikintysis ir nė vienas kunigas negali su tuo sutikti, nes tai sugriauna pasaką apie "dievišką" religijos kilmę.

Religijai išreikšti reikia sukurti kai kurias sąvokas, o sąvokų vystymasis yra susijęs su kalbos vystymusi, tuo tarpu sąvokų ir žmogaus kalbos vystymasis yra susijęs su jo pasiektais technikos laimėjimais. Kas galvoja, kad pirmą kartą žmogaus kalba buvo tokia turtinga ir išsivysčiusi, jog jis galėjęs išreikšti religines sąvokas, tas didžiai klysta. Ir dabar kai kur yra atsilikusių genčių, kurių kalboje yra nedaugiau kaip keli šimtai žodžių. Vos tik atsiradus žmogui, nė to nebuvo. Kunigų pasakos apie "pirmąjį žmogų", kuris, esą, turėjęs visiškai išvystytą kalbą ir dievo sąvokas, tėra prasimanymas. Žmogus negimsta turėdamas susiformavusias sąvokas, žmogus negimsta mokėdamas kalbėti.

Yra legenda, jog Indijos valdovas Dželal - ud - Dinas Akbaras susiginčijęs su savo dvarišiais dėl to, kuria kalba kalbėję "pirmieji žmonės". Jis įsakė paimti iš moterų dvyliką vos gimusių vaikų; vaikus uždarė į bokštą ir prie jų priskyrė nebyles žindynes. Vaikus auginę nebyliai. Nė vienas kalbą žmogus neturėjęs teisės prie jų prisitarti keletą metų. Kai praėję dvylika metų, mažieji kaliniai buvę atvesti pas radžą; pas jį susirinkę žydų, persų, indų, arabų, chaldėjų, ir kiekvienas įrodinėjęs, remdamasis "šventuoju raštu", kad kaip tik jojo kalba turį prakalbėti vaikais. Ir kas gi pasirodė? Jie nemokėję nė vienos iš esamų kalbų. Jie rėkė kažką nesuprantama ir leidę kažkokius nesuprantamus garsus, kalbėję kūno judesiais.

Ką tai sako? Tai, kad žmogus neturi kažkokios įgimtos kalbos, kaip kad neturi įgimtų sąvokų bei idėjų.

Į klausimą, ar visada žmonės tikėjo į dievą, ar pirmą kartą žmonės turėjo religiją, mes turime atsakyti, kad pirmą kartą žmonėms religija buvo nežinoma, taip pat nežinomas tikėjimas į dievą. Jie nežinojo dievo, todėl, kad suprato tikėjimą į dievą beprasmiškumą ir kiekvienos religijos apgaulę, bet todėl, kad religija atsiranda tik vėlesnėje žmonių vystymosi pakopoje.

Visa, ką mokslas žino apie pirmą kartą žmonių gyvenimą, taip pat apie religinių tikėjimų

atsiradimą ir vystymąsi, paneigia kunigų mokymą apie religijos "amžinumą". Buvo laikas, kad žmonės nežinojo jokios religijos. Ir šiandien atėjo laikas, kada milijonai žmonių nutraukia su ja ryšius ir atsako nuo jos. Religija yra istorinis reiškinys, t. y. ne amžinas, bet praeinąs reiškinys, atsiradęs tam tikrose sąlygose ir atitinkamose sąlygose išnykstant. Marksistinis - lenininis mokslas apie visuomenę visiškai tiksliai atsako į klausimus, kodėl ir kokiose sąlygose gimsta religija ir kodėl šiandien milijonai žmonių nutraukia su ja ryšius.

Apie religijos visuomenines šaknis Leninas straipsnyje "Socializmas ir religija" (straipsnis buvo parašytas 1905 metais) rašė: "Religija yra viena iš rūšių dvasinės spaudos, kuri visur kur slėgia liaudies mases, prispaustas amžino darbo kitiems, skurdo ir vienatvės. Išnaudojamųjų klasių bejėgiškumas kovoje su išnaudotojais taip pat neišvengiamai pagimdo tikėjimą į geresnį pomirtinį gyvenimą, kaip laukinio bejėgiškumas kovoje su gamta pagimdo tikėjimą į dievus, velnius, stebuklus ir pan."

Viename savo laiške Maksimui Gorkiui (1913 m.) Leninas tą pačią mintį apie prezastis, pagimdančias tikėjimą į dievą, išreiškė, sakydamas, kad dievo idėją pagimdo "...tai, kad žmogus yra išorinės gamtos ir klasinės spaudos visiškai užguitas..." Tuo būdu, laukinių žmonių religija atsirado kaip išdava jų bejėgiškumo kovoje su gamta, o visuomenė susiskirsčius į klases, prie šių religijos šaknų prisijungė klasinė išnaudotojų spauda liaudies masėms. Nykstant klasinei spaudai, ima nykti ir religija. Šis religijos smukimas kaip tik ir vyksta nugalėjusio socializmo šalyje — TSR Sąjungoje.

Senas Liaudies Menininkas Uogelė

JONISKIS. — Apie 1894-1934 metais gyvenusį liaudies menininką Vincą Uogelę nedaug buvo žinoma. Šiaulių "Aušros" muziejus turėjo tik kelias jo darbo statulėles.

Žagarės mokyklos - internato kraštotyros būrelio nariai, vadovaujami mokytojos Vlados Kazimieraitytės, panoro visapusiškiau pažinti šį talentingą liaudies menininką. Moksleiviams pavyko sužinoti, kad ir šiandien Žiūrių kaime gyvena skulptoriaus broliai Povilas ir Pranas, o Žagarėje — sesuo Z. Ribikauskienė. Aplankę juos ir kitus giminaicius, kraštotyriminkai surado iki šiol nežinomus menininko darbus "Priskėlimas", "Su kryžium ir kalaviju", "Meilėn, vienybėn, brolybėn". Moksleiviai išaiškino, kad Vinco Uogelės slapyvardis buvo Žiūronas, kitus biografinius davinčius.

Rūkymas be Dūmų

Grupė jaunų Varšuvos Mėsos pramonės instituto chemikų pasiūlė nerūkyti mėsos dūmais. Jie išanalizavo mėsai rūkyti naudojamus dūmus ir rado juose apie 1,000 komponentų, o tyrimai parodė, kad mėsos rūkymui reikalinga tik 30 medžiagų — acto rūgštis, fenoliai, kreozotas, formaldehidai ir kt. Šios dūmų sudėtinės dalys pasižymi baktericidinėmis savybėmis, jos suteikia mėsai būdingą skonį, aromatą, spalvą, padeda išlaikyti ją ilgą laiką. Likusieji dūmų komponentai nenaudingi, o kai kurie net kenksmingi.

Chemikai išskyrė reikalingas medžiagas ir pagamino dūmų ekstraktą. Ištirpinę nedidelį jo kiekį alyvoje, mokslininkai gavo "skystus dūmus", pasižymintius nepaprastomis savybėmis — tonai mėsos "išrūkyti" užtenka tik 20 g naujojo preparato.

DOVANŲ SIUNTINIAI Į TARYBŲ SAJUNGĄ IR KITUS TARYBINIUS KRAŠTUS

Su malnūmu pranešame, kad PAGERINOME MAISTO, TEKSTILĖS ir VAISTŲ bei kitų dalykų persiuntimą

Prašykite mūsų naujo kainoraščio ir informacijų pas

Montrealo Atstovą

Mr. Manfred Kory

Mūsų kainos žemiausios Kanadoje ir JAV.

JŪS GALITE PILNAI pasitikėti Kanados didžiausia ir labiausiai prityrusia dovanų siuntinių persiuntimo firma

International Gift Parcel Service

1126 SHERBROOKE ST. W. — Tel.: VI. 4-4860
Montreal 2, P. Q., Canada

WINDSOR

DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.

Valome visokius drabužius, gardinas, blankietus, lovų uždangalus, karpetus, chesterfieldus ir bile ką, kas tik yra Jūsų namuose.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniausių Dry Cleaning šapų Montreale. Turime naujai įrengtą moderniausių STORAGE. Greitas patarnavimas.

20 metų patyrimas garantuoja darbą.

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus
1205 CHURCH AVE. P.O. 8-6679
VERDUN, QUE.

Užsienio studentai — Kauno svečiai. Potsdamo (VDR) aukštosios pedagoginės mokyklos studentai kartu su savo kaimiškais kolegomis.

N. JEVDOKIMOVAS

Vertė K. Papečkys

Nusidėjėlė

A p y s a k a

(Tąsa)

— Ir kaip aš čia tavęs anksčiau nepastebėjau? — pastojęs jai kelią, kartą paklausė jis. — Keistas dalykas!

— Netrukdyk, — pasakė ji, — leisk praėti.

Bet jis nejudėjo iš vietos.

— Ne, iš tiesų, kur mano akys anksčiau buvo?

— Na, praleisk, — tarė Ksenija. — Gal neturi ką veikti, ar ką?

— Aha, neturiu, — linksmai sutiko jis, — aš didelis tinginys.

Ksenija priekaištingai žiūrėjo į jį, ir Aleksejus sumišo, pasitraukė į šalį.

Kiekvieną kartą, kai jis pasirodydavo fermoje, Ksenija nustėrdavo: ji bijojo, kad staiga žmonės pamatys, kaip jis žiūri į ją. Ir jai nereikėjo žiūrėti į jį, bet Ksenija neištvėrdavo, pakeldavo galvą ir visuomet susidurdavo su jo žvilgsniu.

— Ir iš kur tu atsiradai, toksai didžiaakis! — galvojo ji.

Tomis dienomis Ksenija nelantraudama laukė to žmogaus, kuris turėjo atvažiuoti iš Sibiro. Ji net naktimis prabūdavo, papūtus vėjui: jai vis atrodė, kad girgžda varteliai, kad kieme girdi žingsnius.

Kartą mieste po bendruomenės susirinkimo brolis Vasilijus supažindino Kseniją su lietu, liguistu vaikinui, pašnibždėjęs jai į ausį, kad tai ir yra ilgai lauktasis svečias, kad jo vardas Michailas. Išblyškęs, iškritusiomis pilkomis akimis, su dideliu Adomo obuoliu ir jdubusia siaura krūtine, jis sukėlė jai vien gailėstį.

— Tu nežiūrėk, kad jis toksai! — guodė ją brolis Vasilijus, — jam teko ilgokai sirgučiuoti, o šiaip vaikinai kaip pridera. Pats dievas jį tau siunčia, neabejok.

Brolis Michailas į Kseniją žiūrėjo nuolankiai, maldaujamai. Panarinusi galvą, ji paraudo ir pakvietė jį į svečius.

Visu keliu iki namų, kratydamasi sunkvežimio kėbule, Praskovja Grigorjevna gyrė Michailą, kuris, kaip ji sužinojo, naudojosi ypatingu viešpaties palankumu.

Brolis Michailas nevertė ilgai laukti. Jis atvažiuojo jau kitą dieną. Ksenija sėdėjo su juo kieme po ieva. Pro langą ant Michailo veido krito elektros lemputės šviesa, naktinės peteliškės daužėsi į stiklą, prie ausies įkyriai zyzė uodas. Ksenijai buvo šalta ir nejauku. Ji tylėjo. Tylėjo ir Michailas. Jis bato galu baksėjo į žemę, dirščiojo į Kseniją ir šypsojosi. Pagaliau prabilo:

— Šit, sese, atspėk, kas tai bus: iš žmogaus paėmė ir jam pačiam atidavė?

— Nežinau.

— O tu atspėk.

— Negaliu.

— Na, gerai, pasakysiu, — kilniaširdiškai prabilo Michailas. — Tai šonkaulis, sese. Juk dievas jį paėmė iš Adomo, o paskui jam pačiam ir gražino Ievos pavidalu.

— Mat, kaip, — tarė Ksenija, — ir daug tu tokių mįslių žinai?

— Žinau. Aš aplamai daug ką žinau. O ypač mėgstu visokių valgius gaminti. . .

— Kam tau? — nustebo Ksenija. — Tai mūsų, moterų, darbas.

— O aš nė nemaniau, kad tu tokia atsilikusi. Kita moteris taip nepagamins, kaip aš. — Michailas įsižeidė, bet tuojau pat ėmė su įkarščiu kalbėti: — Valgi gaminti, sese, tai mokslas. Kiekviena tauta turi savo patiekalus. Štai kinai nuo senovės draudžia maišyti medų su svogūnais.

Ksenija nepasitikėdama pašnairavo į jį.

— Kodėl gi?

— Negalima, skrandyje gausis kenksmingas junginys.

— Tai ko tu virėju nedirbai?

— Juk aš savamokslis, neturiu specialaus išsilavinimo.

Ksenija patylėjo, nuskynė ievos lapą ir, lygindama jį ant delno, paklausė:

— O ar tu, broli, žinai, kiek angliškai dukart du?

Michailas nusijuokė, pagrasė jai pirštu:

— Gudruolė. Visomis kalbomis bus keturi. Matematika!

Ksenija numetė lapą ant žemės.

— Tu iš tiesų išmintingas.

Jie vėl tylėjo. Ir Michailas kankindamasis ieškojo temos pokalbiui.

— Vakaras lyg ir šaltas, o kažkodėl karšta, — pagaliau išstėnėjo jis, bet Ksenija nieko neatsakė, ir Michailas nuliūdo. Vogčiomis Ksenija apžiūrino jį. Negalima buvo sakyti, kad jis negražus, ne, jo veide netgi buvo kažkas "malonaus", kaip pasakė Praskovja Grigorjevna, bet Ksenijai jis kažkodėl priminė Dykaduonį: toks pat prakaulus ir taip pat gailiai žiūri, pataikaujamai, tartum prašydamas kąsnelio duonos.

Netikėtai Michailas trenkė sau per skruostą — uodą užmušė — ir patenkintas pasakė:

— Mat, koksai uodas, kraujo prisisiurbė.

Ksenija sukikeno.

— Ko tu čia dabar? — paklausė Michailas.

— Taip sau.

— Ne, kodėl juokeisi, sakyk.

— Tu įsižeisi.

— Neįsižeisiu, sakyk.

— Tu labai liesas, broli. Tai aš ir pagalvoju, koks tu laimikus uodui.

Michailas neįsižeidė, nusijuokė.

— Tas tiesa. O anksčiau, žinai, kaip aš atrodžiau? Va, — Michailas išpūtė žandus, — negalima sakyti, jog riebus, bet įsiginęs.

— Kaip paršiukas, taip?

— Tu nesijuok, — priekaištingai pasakė jis, — aš dėl tikėjimo tokiu tapau. Dievas mane nuo baisios nuodėmės išgelbėjo. Juk aš našlaitis — neturiu nei tėvo, nei motinos. Vienišas. Štai dievas manęs ir gaili, prižiūri mane. Kai aš ko nors užsimanau, — pasimeldžiu, ir viešpats būtinai išpildo mano prašymą. Tai jau tikras dalykas. Visa mūsų bendruomenė žino, už tai mane ir gerbia. Vakar aš vieno dalyko meldžiau, — Michailas reikšmingai pasižiūrėjo į Kseniją,

— kad aš laimingas būčiau su vienu žmogumi, ir neabejoju, dievas viską padarys, kaip prašau.

Ksenija suprato jo užuominą, ir jai suspaudė širdį.

— Apie kokį žmogų tu kalbi? — paklausė ji.

— Taip, yra vienas žmogus.

— O gal tas žmogus kitą maldą viešpačiui sukalbės?

— Čia jau kieno malda bus stipresnė, to viešpats ir išklaussys.

— Tai jau ar ne tavo stipresnė?

— Mano. Nėra jokios abejonės.

Graudu pasidarė Ksenijai: nemeluoja Michailas — juk ir brolis Vasilijus sakė, kad jis naudojasi ypatingu dievo palankumu.

— O vis tiek, neplepėk be reikalo, — pasakė ji, — nepiktinaudžiauk.

— Čia tu tiesą sakai, — sutiko Michailas. Jis pralinksėjo, pastebėjęs, kad Ksenija sumišo. — Štai tu paklausėi, kodėl aš taip smarkiai sulysau. Man pavasarį šaukimą iš kariu komisariato įteikė — į armiją, vadinasi, šaukia. O jeigu tikėjimas mums neleidžia šauti į rankas — jiems nusišpiauti. Visa bendruomenė už mane meldėsi. Pranašas brolis Timofejus apturėjo regėjimą: viešpats pasakė, kad aš užsidaryčiau ant aukšto ir visą mėnesį melsčiausi, kad nieko nevalgyčiau, tik tai truputį truputį duonelės ir vandenėlio. Štai aš ir išpildžiau dievo valią, sese. Dabar jau aš pasitaisęs, o buvau visiškai sulysęs, vos pastovėjau. Gydytojai nė žiūrėti nežiūrėjo, dėl nusilpimo tuoj pat atleido. Aš pasitaisysiu, sese, nebijok.

Išvažiuo Michailas vidurnaktį; jis jokiū būdu nenorėjo pasilikti nakvoti, nors Pras-

kovja Grigorjevna prisipyrušė jį prikalbinėjo.

— Ačiū, bet negaliu, aš taip neįpratęs, — kalbėjo jis, — juk jūsų namuose yra mergina.

— Matai, koks mandagus!

— pasakė tėvas, kai Michailas išėjo. — Rimtas žmogus. Tu su juo, Ksenka, būk lipšnesnė. Liesas, jis, teisybė, bet nieko, atšersime. Bus stiprus vyras.

Ksenija nieko neatsakė, nuėjo miegoti. Štai ir tėvas taip kalba, tarytum viskas nuspręsta. "Viešpatie, nenoriu aš tekėti, nenoriu!"

Užvertomis akimis rytą ėjo į fermą. Apsiniaukęs buvo rytas, šaltas, ir Ksenijos širdyje buvo rūškana, niurru. Ji jau mišką, kai už nugaros išgirdo kažkieno žingsnius, atsigrėžė i. aihtelėjo: nuo kalvos prie jos bėgo Česnovas.

— Labas rytas, — pasakė jis. — Vadinasi, štai kokiū keliu eini?

Ksenija tylėjo.

— Ar tu visuomet tokia rimta? — paklausė jis.

— O tu blogas, — tarė ji, — ko tu prie manęs kimbi?

— Taip sau, norisi.

— O man nesinori, tai ko gi tu. . .

— Na, maža, kad tau nesinori, — pasakė Aleksejus ir nusijuokė, — aš su tavim į šokius eisiu.

— Kur?

— Į šokius.

— Būtinai — tavo bajano klausytis.

— Ne, jau seniai bajanu negroju, — rimtai pasakė Aleksejus. — O panorėsi, tau sugrosiu. Ateik šiandien į vakarėlį, lauksiu.

— Na, prašau mane palikti! — maldaujamai prabilo Ksenija.

Jis sustojo, pasižiūrėjo jai į akis.

— Iš tikrųjų ateik, a?

Ji jautė, kad rausta, jam žiūrint, ir paniuro, priekaištingai tarė:

— Negražu. Eik savo keliu.

— O šit iki upelio prieisiu ir atsiveikinsime, — šypsodamasis atsakė jis.

Ir iš tikrųjų, prie upės jis pamajo ranka, šuktelėjo: "Ateik vakare!" — ir nuėjo takučiu palei krantą. O Ksenija suprato, kad jis visiškai nelaukė jos miške, kaip jai iš pradžių buvo pasirodė, kad šiuo keliu jam tik arčiau eiti į garažą. Ir vėl širdį suspaudė sielvartas.

Bet Aleksejaus žodžių ji negalėjo užmiršti. Ir stengėsi apie juos negalvoti, o galvojo visą dieną. Vakare, grįžusi namo, Ksenija, nerasdama darbo, be tikslo slampinėjo po kiemą, pagaliau paėmė kibirus, naščius ir nuėjo vandens. Ir nors šulinys buvo netoli, — už poros pirklių, — ji ėjo ilgai, vis stoviniavo, klausydama iš toli atplaukiančių mergaičių balsų, kuriems linksmai pritarė bajanas.

Kibirai su vandeniu jai atrodė nepaprastai sunkūs, ji pa-

statė juos ant suolo prie daržinės ir pati šalimais atsisėdo. Veidas degė, širdis smarkiai plakė.

— Ksen, kur tu? — pasirodžiūsi iš pirkios, paklausė motina.

Ksenija tylėjo. Praskovja Grigorjevna pamatė ją prietemoje ir tarė:

— O aš maniau, kad brolis Michailas atvažiuo. Gal dar atvažiuos, palauk. . . Nueik į vieškelį, dirstelk, ar neatvažiuoja kokia nors mašina.

— Nepaklyk, — atsakė Ksenija, bet atsistojo, išėjo į kelią.

Ji ėjo pasitikti Michailo, o atsidūrė prie klubo.

Priebutyje sėdėjo Petka Selezniovas, kombainininko padėjėjas, dar visiškai berniukštis, ir bajanu grojo kažką gyvo, linksmo. Aplink jį stovinėjo pulkas merginų, jos šaipėsi iš jo šaunaus kuodo, iš naujo kostiumo, kuriuo jis šiandien kažkodėl pasipuošė, iš blizgančių pušnių, ant kurių atspindėjo prie stulpo prikabintas žibintas. Bet Selezniovas tarytum nieko negirdėjo — visa išore, ramiu veidu ir tuo, kaip nerūpestingai laikė bajaną, jis atrodė visiškai niekinas merginas ir, lyg pabrėždamas tatai, retkarčiais išdidžiai žvilgčiojo į jas. Buvo matyti, kad jis gerai žinojo jų pašaipų vertę, bet dar geriau — savo. Atokiau ant rąstų sėdėjo vaikinai. O dar toliau, slepiami prieblandos, alyvų krūmuose kažkas spygavo, kažkas šnibždėjosi, kažkas tyčia juokėsi garsiai, bosu.

Ksenija užsiglaudė už medžio ir net nustojo kvėpavus, bijodama, kad ją pastebės. Ir baisu jai buvo, ir norėjosi sužinoti, atėjo Aleksejus ar ne.

— O ko tu išsipustei, Petiunka? Ar tik nesirošai vesti? — paklausė bajanistą viena mergina. — Per jaunes dar.

Bajanistas krestelėjo kuodą ir iškošė pro dantis:

— Pirmoji eisi.

— Taip ir bėgsiu, tik žiūrėk!

— Še tau, "tik žiūrėk".

— Paskubėk, Petka, o jei ne, tai aš imsiu! — šuktelėjo kažkuris vaikinai.

— Imk, kitą rasime! Nėra ko skubėti.

Visiškai arti pro Kseniją praėjo Zina ir Ivanas Košeliovas. Zina kažką meiliai jam pasakė, o Ivanas atsakė jai oriai, nuolaidžiaudamas, kaip mažam vaikui. Danguj staiga blykstelėjo ryški ugnies juosta, blykstelėjo ir tuojau pat užgeso.

— Oi, žaibas! Nejaugi audra? — paklausė Zina.

— Ne, — tarė Ivanas, — tai amalas. Rytoj anksčiau išeisime dirbti: ramos nebus. Mes šalia jūsų fermos pradėsime pauti Klepovo lauke. Taigi pasimatysime. . .

Jis nespėjo baigti: tolumoje iš lėto nudundėjo griaustinis.

(Bus daugiau)

Torontiečių Kronika

Neužmirškite trečiadienio

Trečiadienį, rugpjūčio 25, vakare, lietuvių salėje įvyks LLD Toronto kuopos narių susirinkimas ir pasikalbėjimas su iš Lietuvos sugrįžusiais turistais.

Kuopos valdyba visus kviečia atsilankyti, pasikalbėti, pasidalyti įspūdžiais, nuomonėmis.

Tarptautinis Piknikas

Šį sekmadienį, rugpjūčio 22 d., ukrainų vasarvietėje, Palermo, įvyks tarptautinis piknikas ir kartu paminėjimas Kanados darbininkų savaitraščio Canadian Tribune 25 metų gyvavimo sukakties.

Visi kviečiami dalyvauti.

Susilaukė sūnaus

Rugpjūčio 4 d. jaunojo Petro Alksnio šeima padidėjo vienu nariu. Tėvai džiaugiasi sulaukę sveiko sūnelio, o jaunoji sesutė ir broliukas naujo broliuko Danieliaus.

Rep.

Kanada jau pripažino Singaporo nepriklausomą vyriausybę.

Singaporas leisias naudotis Britanijai militarinėmis bazėmis, jeigu bus dėl apgynimo Singaporo ir Malazijos.

Saskatchewanos premjeras Ross Thatcher sako, kad reikia tikėtis federalių rinkimų dar šį rudenį.

Jie greičiausia būsią pabaigoj spalio mėnesio.

Kanados Lietuvių Literatūros Draugijos Toronto Kuopa šaukia

Susirinkimą ir Susitikimą

su iš Lietuvos sugrįžusiais turistais

Trečiadienį, Rugpjūčio 25 d.

Lietuvių salėje, 160 Claremont St.

Kviečiame visus pastaruoju laiku atsilankiusius T. Lietuvoje, taipgi susijdomavusius išgirsti įdomių naujienų apie šių dienų gyvenimą Tarybų Lietuvoje, atsilankyti į šį susirinkimą. Kuopos narius prašome pasistengti padaryti šį susirinkimą kiek galint skaitlingesnį.

Susirinkimo pradžia 7.30 val. vakare, punktualiai.

Kuopos Valdyba

Turistų Grupė Sugrįžo Didžioji

Praėjusią savaitę trečiadienį sugrįžo į namus didžioji Kanados lietuvių turistų grupė, kurią sudarė net 29 asmenys. Teko proga susitikti su grupės vadovu S. Karveliu, kuris trumpai papasakojo apie grupės įspūdžius Lietuvoje.

Grupę sudarė: S. Karvelis, J. Bieliauskienė, J. Galskienė, J. Astrauskas, M. ir K. Baltučkai, Brazdžius, J. Indriūnas, Delkai, K. Andriukaitis, M. Guoba, P. Jasiūnas, B. Lukas, M. Karalevičienė, M. Tamasonienė, A. Maldeikienė, J. Maldeikis, J. Morkūnas, P. Pajuodis, P. Samoška, J. ir H. Račiai, P. Šimkus, Skrebūnas, O. Strelie, H. Jarienė, V. Žilinskas, F. Bočiulis.

Ne visi jie iš Toronto.

Kiek galima buvo suprasti iš S. Karvelio trumpo papasakojimo, tai visi grįžo patenkinti savo kelione. Lietuvoje buvo priimti labai draugiškai ir vaišingai. Galėję pasimatyti su giminėmis, aplankyti gimtuosius kaimus.

Būtų gerai, kad kuri Toronto lietuvių organizacija surengtų susitikimą su turistais. Jie turi daug ką papasakoti iš savo viešnagės Tarybų Lietuvoje.

Rep.

Mirė Draugė E. Pargelienė

WINDSOR, Ont. — Rugpjūčio 2 dieną mirė Eugenija Pargelienė, gimusi Latvijoje, Liepojuje, lietuvių šeimoje. 1926 metais atvyko Kanadon, susitiko, susipažino ir apsivedė su Petru Pargelėnu. Užaugino dukterį ir sūnų.

Velionė buvo nepaprasto gabumo, mokėjo lietuvių, latvių, rusų, lenkų, vokiečių ir anglų kalbas. Buvo tyki, liuosėnį

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS

Egzaminuoja akis, ištiria akių nervus, nuo kurių paeina nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pri-taiko akinius.

470 College W., Toronto
Tel.: WA. 1-3924

FRANK VASS, B.A.

Advokatas - Notaras
263 College Street
WA. 2-6112, WA. 2-6111
Res. — CL. 1-0651
Toronto

Akių ir Akių Specialistas

G. S. MERRITT

Optometristas — Optikas
Skaitymui akiniai \$15.00 ir daugiau
Bifocals — \$19.00 ir daugiau
(Išskaitant akių egzaminavimą)

Valandos: 9-12 ir 1-6. Treč. po piet uždaryta
Antradi. Ketvirt. ir Penkt. vakarais pagal susitarimą

1149 Dundas St. W. Tel. LE. 5-6400
Toronto, Ont.

Advokatas - Notaras

WILLIAM PALAMAR

Suite 133
17 QUEEN ST. E. TORONTO
Office EM. 2-1941 - Telefonas - Res. RU. 1-2177

PARDUODAME

ŠVIEŽIĄ MEDŲ

T. E. MacNaughton, Meadowvale, Ont.
(Westoniečio K. Doveikos žentas)
Torontiečių patogumui, mūsų bičių medaus galima gauti
Lietuvių salėje, 160 Claremont St.

laiką atiduodavo progresyviams judėjimui, iki liga parbloškė ir užspaudė gyvybę. Liga buvo įkyri, ilga. Mirė išgyvenusi 64 metus.

Būdama malonaus būdo, įsigijo simpatiją visų windsoriečių ir visų, kurie pažinojo. Atiduodant paskutinę pagarbą, liūdyjo jai paskirtos gėlės. Jų buvo daug ir labai gražios.

Rugpjūčio 5 dieną išnešė mirusiam skirtą vietą be jokių religinių varžtų, laisvai, tykiai.

Paliko nuliūdime vyrą, dukterį ir sūnų, 4 anūkus. Anūkai buvo dar per maži dalyvauti laidotuvsė. Toks skaitlingas palydėjimas į kapines parodė dar kiek visi ją gerbė ir mylėjo.

Giliausia užuojauta šeimai, o Eugenijai mūsų visų paskutinė pagarpa. Ilsėkis amžinai Kanados žemėje.

L. Svirplys

Incidentas su Vienu Dailininku

Aną dieną teisme Toronte įvyko įdomus įvykis.

Vengras dailininkas sudraskė Kanados pilietybės popierius teisme, kuomet teisėjas nubaudė jį \$50 už sukėlimą betvarkės Yorkvilyje (Toronte) susiginčijus su policininku. Viskas prasidėjo taip:

Andrew Mikolasch, 31 metų amžiaus, buvęs Yorkville Yawn žurnaliuko redaktorius, darė skečius Yorkvillio scenų, pastatęs savo prietaisus ant pril einamio (patio) netoli Yorkville Ave. ir Old York Lane. Apie jį susispietė smalsuolių būrys. Tuomet pasirodė policininkas. Šis, vietoj įsakęs žmonėms išsiskirstyti, įsakė jam pačiam neštis su savo prietaisais, nes jis užstoja kelią.

Dailininkas aiškinosi, kad savininkas leido jam naudotis jo kiemu. Jis taipgi sakė, kad jis turi ir leidimą pardavinėti savo braižinius.

Policininkas teisme skundė jį, kad jis išvadines policininką "benaudžiu bestija". Už tai policininkas uždėjęs ant dailininko rankų grandinius ir pristatęs į policijos stotį.

Kai teisėjas nubaudė \$50, jis pareiškė, kad jis suplėšo pilietybės dokumentus. Teisėjas jam atsakė, kad arba jis turės užmokėti \$50, ar eiti į kalėjimą 10 dienų. Davė dvi savaites laiko sumokėjimui bausmės.

Nubaustasis išeidamas sušuko: "Dieve gelbėk karalienę nuo ios atstovų".

Išėjęs iš teismo paaiškino, kad jis Kanadoje jau 16 metų. Jis neturįs pinigų bausmei užmokėti ir neketinąs mokėti. Geriau vyksiąs į Kvebeką prisidėti prie separatistų, negu eiti į kalėjimą.

"Jeigu jie nori manęs, jie turės atvykti į kurią nors partizanų kempę Kvebeke", užbaigė jis.

Tenka pridėti, kad Toronto Yorville distrikte (prie miesto centro) yra įsigalėjęs paprotys susirinkti visokiems miesto vaikėzams ir mergiščioms, bei "menininkams", kur veik kas savaitę įvyksta įvairios mušty-nės, areštai.

Vaško Palmės
Šiaurės - vakarų Brazilijoje, aukštoje plokštikalnėje, auga vaškinės palmės. Iš šių palmių lapų gaunamas vaškas. Iš kiekvieno medžio kasmet surenkama apie 1,5 kg vaško. Techninėmis savybėmis palmių vaškas žymiai geresnis už bičių vašką.

Vorai Pina Tinklus

Kaip žinoma, pinti tinklus yra varginantis darbas. Vakarų Iriano žvejai surado labai originalią išeitį. Žvejys po žuklės padaro kvadratinį rėmą, pertempia per jį lijaną, nuneša šį rėmą į džungles ir pakabina ant medžio. Iš ryto atėjęs žvejys prie medžio randa vorų nupintą tinklą. Toks tinklas lengvai pakelia 3-5 kilogramų svorį.

Lietuvis Stogų Dengėjas

Abest Roofing & Tinsmithing Co.

144 FIRST AVE. Tel. HO. 6-8252

Toronto 8, Ont.

Dengiame naujus ir taisome senus stogus, vandens nutekėjimus (eavstthrough) ir atliekame visokius skardos darbus.

Savininkas C. SWANKAS

LIETUVIS PLUMBERIS

J. Lisauskas

Įrengiam Aliejinį Apšildymą
Atliekam Kitus Plumberio Darbus
Darbas Garantuotas — Prieinama Kaina

148 WESTMINSTER AVE. Tel. LE. 2-5191
Toronto